KULDĪGAS NOVADA PAŠVALDĪBA

VĀRMES PAMATSKOLA

IZM reģ. nr. 4112901178, adrese "Vārmes pamatskola", Vārme, Vārmes pag., Kuldīgas nov., LV – 3333,
tālr. 63324284, 63324169 e-pasts varmesskola@kuldiga.lv

APSTIPRINĀTS
ar Vārmes pamatskolas
direktores 2026.gada 27.marta
rīkojumu Nr.VASK/1.9/26/8

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI
Kuldīgas novadā Vārmes pagastā

Mākslīgā intelekta izmantošanas kārtība

Izdota saskaņā ar
"Vadlīnijas mākslīgā intelekta izmantošanai
pamatizglītībā un vispārējā vidējā izglītībā"

I Vispārīgie noteikumi

1. Mākslīgā intelekta (turpmāk – MI) izmantošanas noteikumi sniedz skaidrojumu par MI korektas izmantošanas pamatprincipiem, to ievērošanu un pārkāpumu izskatīšanas kārtību Vārmes pamatskolā (turpmāk – skola).
2. Skolas vadībai, izglītojamiem, pedagogiem un citām personām, kuras skolā piedalās un līdzdarbojas izglītības procesā, ir pienākums ievērot MI izmantošanas noteikumus skolā, nepieļaut pārkāpumus un informēt par tiem.

II Mākslīgā intelekta izmantošana principi

3. **Mērķis** - MI izmanto, lai atbalstītu izglītības mērķu sasniegšanu. MI izmantošanā ir jānodrošina iekļaujoša pieeja un jāveicina izglītības jomā iesaistīto labbūtība.
4. **Atbilstība** - MI izmantošanai jāatbilst Eiropas Savienībā un Latvijas Republikā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem. Jāievēro privātuma, datu drošības, skolēnu drošības un intelektuālā īpašuma aizsardzības prasības.
5. **Zināšanas** - jāveicina izpratne par MI, tā darbības principiem, ierobežojumiem un ietekmi. Jānodrošina iesaistīto pušu zināšanas un izpratne gan par ētiskajiem, gan tehniskajiem aspektiem, īpaši fokusējoties uz prasmi pārbaudīt MI ģenerēto saturu.
6. **Līdzsvars** - jāizmanto MI priekšrocības, vienlaikus mazinot iespējamos riskus.
7. **Uzraudzība** - regulāri jāseko līdzi zinātniskajiem pētījumiem, diskusijām sabiedrībā, kā arī jāizvērtē MI izmantošanas ietekme izglītībā.
8. **Cilvēka atbildība** - cilvēkam ir jākontrolē patērētais MI radītais saturs un patstāvīgi jāpieņem lēmumi. Mākslīgais intelekts kalpo kā atbalsta instruments, nevis aizvietotājs. Skolotājs un skolēns uzņemas pilnu kontroli pār mācību procesu, vecāki uzņemas atbildību par MI drošības noteikumu ievērošanu ārpus skolas.

9. **Godprātība -** jāstiprina akadēmiskā godīguma principi. Jānosaka un jāievēro pieļaujamie MI izmantošanas veidi un jānovērš MI ļaunprātīga izmantošana, tostarp plaģiātisms**.**

III Mākslīgā intelekta izmantošanas līmeņi

10. MI izmantošanas mērķis un apjoms konkrētā uzdevuma veikšanai skaidri nosakāms pirms katra mācību uzdevuma pedagogam vienojoties ar izglītojamo.
11. Mācību procesā tiek noteikti trīs MI izmantošanas līmeņi: atļauta, atļauta daļēji un aizliegta MI izmantošana:
    11.1. MI izmantošana **ir atļauta** un atbalstāma atsevišķu mācību uzdevumu veikšanai, lai veicinātu mācīšanās mērķu sasniegšanu:
        11.1.1. ideju ģenerēšanai;
        11.1.2. projektu darbā, ja norādīts, kādam mērķim MI izmantots;
        11.1.3. pašvadītas mācīšanās atbalstam (jēdzienu skaidrojumiem, plašas informācijas apkopošanai);
        11.1.4. vizuālā un audio materiāla radīšanai, norādot, kādā veidā MI rīks izmantots.
    11.2. MI izmantošana **ir atļauta daļēji** noteiktos gadījumos, kritiski izvērtējot tā nepieciešamību un saskaņojot ar pedagogu:
        11.2.1. radošu darbu (eseju, pārspriedumu) satura ideju ģenerēšanai – kā ideju avots;
        11.2.2. uzdevumu risinājumu meklēšanai – lai saprastu metodi, nevis pārkopētu atbildi;
        11.2.3. tulkojumiem, apkopojumiem – lai gūtu vispārēju priekšstatu par tēmu;
        11.2.4. vizuālā un audio materiāla radīšanai, norādot, kādā veidā MI rīks ir izmantots.

11.3. MI izmantošana **ir aizliegta**, ja tā neatbilst akadēmiskā godīguma vai izglītības mērķiem:

        11.3.1.zināšanu pārbaudes testos, pārbaudes darbos, eksāmenos vai citos pedagoga norādītajos gadījumos.

IV Pienākumi un atbildība mākslīgā intelekta izmantošanā

12. **Izglītojamā atbildība:**
    12.1. kritiski izvērtēt MI sniegto informāciju, vai tā ir objektīva, nav kļūdaina;
    12.2. vienmēr informēt, kad un kā mācību procesā ir izmantots MI;
    12.3. neizmantot MI, lai maldinātu lasītāju vai pārkāptu ētikas normas.
13. **Pedagoga atbildība**:
    13.1. sniegt skaidras vadlīnijas par MI izmantošanu izglītības procesā un katra uzdevuma veikšanā;
    13.2. veidot uzdevumus, kas veicina skolēnu kritisko domāšanu un MI pratību, nevis vienkāršu automatizāciju;
    13.3. mācīt skolēniem izvērtēt MI ģenerēto saturu;

13.4. sekmēt skolēnu digitālo pratību, medijpratību un spēju izvērtēt tehnoloģiju lomu mācību procesā.

14. **Izglītības iestādes atbildība:**

14.1. informēt un skaidrot MI izmantošanas noteikumus izglītības iestādē, tādējādi pilnveidojot izpratni par godīgu un jēgpilnu mācīšanos, vienoties par noteikumu ievērošanu;

14.2. vienoties ar skolēniem par skaidru un konsekventu rīcību, ja MI izmantots neatbilstoši;

14.3. sekmēt skolēnu un skolotāju MI pratību, kritisko domāšanu, medijpratību un digitālo pratību;

14.4. nodrošināt, ka izglītības iestādē tiek izmantoti tikai droši MI rīki;

14.5. ievērot datu aizsardzības un skolēnu, skolotāju privātuma pamatprincipus.

15. **Vecāku atbildība:**

15.1. pārzināt izglītības iestādes MI izmantošanas noteikumus;

15.2. veicināt bērna izpratni par to, kad un kā drīkst izmantot MI mācību procesā un ārpus tā;

15.3. pārliecināties, ka bērns ievēro MI rīku noteiktos vecuma ierobežojumus.

V Pārkāpumu izskatīšana un lēmumu pieņemšana

16. Ja izglītojamais pārkāpj MI izmantošanas kārtību, pedagogs to izvērtē un rīkojas atbilstoši izglītības iestādes iekšējo noteikumu "Skolēnu mācību sasniegumu vērtēšanas kārtība" 28.3. punktam.

VI Pārkāpumu izskatīšana un lēmumu pieņemšana

17. Izglītības iestādes vadītājs nodrošina, ka pedagogi un izglītojamie tiek iepazīstināti ar šo kārtību mācību gada sākumā.
18. Kārtība tiek publicēta izglītības iestādes tīmekļvietnē un ir pieejama visiem izglītības iestādes darbiniekiem un izglītojamajiem;
19. Par kārtības ievērošanu un ieviešanas uzraudzību atbildīga skolas vadība.
20. Kārtība tiek pārskatīta vismaz reizi gadā, ievērojot tehnoloģiju un izglītības vides attīstību.

VII Noslēguma jautājumi

21. Kārtības noteikumi stājas spēkā 2026.gada 27.martā.

Kārtība apstiprināta 27.03.2026. Pedagoģiskās padomes sēdē Nr. 5